

Ե Ր Ա Ն Ի Ն Ե Ր

(ՄԱՏԹԷՈՍ)

Հողը էր ոսկին էր գիզեր կալերու կուրծ-քին վրայ, Աստուծոյ օրհնութեան պէս տուատ, նման հարասնեկան հանդիսութիւն-ներու պատրաստուող լիշանուհիին՝ ար-քայական ճոխութիւններով պճնուած, և լուրթ երկինքն իր անհունութիւններով՝ փեսայ: Ոսկի ալիքներն անհուն դաշտերու, կը համբուրուին կը ծափեն և ծառերը կը պարեն իրիկուան մեղմ զեփիւոններէն աւ-լեկու:

Անթիւ ժապաւէններ արձաթեայ, դա-լարագեղ կոզերէն բլուրներու կը քաշուին ու ճպոս մը գերմարդկային կը վարէ բը-նութեան համանուագն այս զսեմ:

Ծիսուու իր ոսկիով բեռնաւոր կը բարձ-րանայ բլուրն ի վեր և մենք կը հետեւինք իրեն: Կը համինինք բլուր մը ձիթենիներով ծածկուած: Պահը սրտառուչ էր ու վսեմ: Իր գէմքը ազամանդ կը ճառագայթէ և մեր շրջապատը կարծէք լոյսով կը յորդի:

Ան մեղմ բայց տիրական ձայնով մը կ'ըսէ, և Հանգչեցէք հոս, և պատրաստուեցէք Աստուծոյ խորհուրդով հազորդուելու, շատ ըսկելքներ ունիմ ձեզի:

անմահացաւ աւետարանի օսկեղէն էջերուն մէջ, և սերունդներու լիշուութեան տուշ:

Ամէն մարդ այս աշխարհն մէջ ան-ծանօթ օտարական մըն է, Հռովմայեցի զօրականին պէս, և անծանօթ պիտի մնայ յակիսեան, եթէ իր գործերը, իրք անմահ յիշատակարաններ, չերաշխաւորեն իր ար-ժանաւորութիւնը, եթէ իր կեանքը ներ-ընէլարան մը և օրինակ մը չըլլայ իր նման-ներուն, եթէ մանաւանդ չի հաւատար Քրիս-տոսի և Քրիստոսի քարոզած ճշմարտու-թեան: Ու անկա անծանօթ պիտի մնայ նաև անդենականին մէջ, երբ օր մը յա-ւերժօրէն փակուին իր աչքերը այս կեան-քի լոյսին, եթէ չէ կրցած իր առաքինու-թիւններով ինքինքը արձանագրել տալ կենաց գպրութեան մատեանին մէջ:

կ.

Կ'ընկողմանինք ամառնային ծաղիկնե-րով աստեղազարդ դալարուաթիւն մէջ եւ թիսուու կը նստի ժայռի մը վրայ ու կ'ըսէ: «Երանի անոնց որ հոգիի անդորրութիւն ունին վասնզի անոնց որ նիւթին գերին չեն, քանզի ազատ են անոր երկրաքարչ կա-պանքներէն»:

«Երանի անոնց որ կը յիշեն իրենց ցաւը, քանզի ուրախութեան ճամբան տառապան-քով է սալյայտակուած »:

«Երանի անոնց որ անօթութիւն ունին բարիքի գեղեցկութեան և ճշմարտութեան, պիտի հասնին իրենց նպատակին»:

«Երանի բարեսէրներուն, անոնք պիտի միսիթարուին իրենց ըրած բարիքով»:

«Երանի սրտով մաքուր եղանքներուն,

անոնք պիտի միանան Աստուծոյ»:

«Երանի խաղաղասէրներուն, անոնց հո-գին պիտի յաղթէ կիրքին ու կոփիին»:

Անոնք ամայքներ պարաեզներու պիտի վերածեն: Անը պիտի խուժեն մարդկէ, բայց պիտի չկոտրեն ոչ մէկ ծառ, պիտի չզգմեն ոչ մէկ ծաղիկ»:

«Երանի ճշմարտութեան սիրոյն հալած-ուողներուն, որովհետեւ անոնք ուշ կամ կանուխ պիտի նուանեն հալածանքը ճըլ-մարտութեան յաղթանակով»:

«Ուրախացէք եւ կրնուեցէք ձեզով եւ ձեր մէջ պիտի հաստատուի նըրինքի թա-գաւորութիւնը: Այդ թագաւորութեան հին երգիչները հալածուեցան, գուշ ալ պիտի համառուիք, եթր փառքն ու վարձատրու-թիւնը անոր մէջ է»:

«Դուք երկրին աղն էք, ձեզմով պիտի համեմուի ու անուշնայ մարդոց սրտին սե-զանը»:

«Դուք աշխարհի լոյսն էք, խաւարի ու-խերիմ հալածիչը, խաւարի թունաւոր ճի-րաններէն պիտի ազատէք մարդկութիւնը հաստատելով այդ լոյսը աշտարակներու վրայ, լուսաւորելու ճամբան որ ճշմար-տութեան քալաքը կը տանի»:

«Ես չեկայ կործանելու հինը, այլ հաս-տատելու նորը, որովհետեւ կին կարգեր կ'ինան և նորեր անոր տեղը կը գրաւեն, այո, Աստուծոյ կամքն է: Հինին տեսակա-նութիւնը կ'ապականէ եթէ քայլ չպահէ Աստուծոյ հետ, կեանքս կարճ է ու օրերս հաշուուած, սահմանափակ թիւով օրեր»:

չըսելու համար ժամեր ունիմ հաստատելու նոր կարգ մը, յայտնելու նոր սկզբունքներու:

«Ըստուած է ձեզի — մի սպաններ — բայց ես կ'ըսեմ ձեզի սպանութիւնը պայմանաւորդ պատճառները սպաննեցէք մարդոց սրտին մէջ»:

«Հիները՝ Աստուծոյ հաճութիւնը շահելու և վայելու համար զոհեր կը մասուցանէին. ես կ'ըսեմ ձեզի, Աստուծուած զոհ՝ զոհաբերութիւն չ'ուզեր։ Անձնուրաց զոհութիւնով պայմանաւորդ հրաշքներ կան, ուրոնց իրագործութիւնը մարդկութիւնը պիտի փրկէ»։

«Եկեղեցից եղրօրդ եւ զրացիք մէջ հաստատէ, որովհետեւ Աստուծուած հոգիին մէջ կառուցած է կրօնք մը որ անկործանելի է, խորան մը որ անկործանելի է»։

«Ձեզի ըստուած է, ախն ընդ ական, ատամն ընդ ատաման։ Ես կ'ըսեմ ձեզի չարիքը՝ չարիքով մի փոխագարձէք, քանզի կը տարածուի, վրէժը փոքրովներու յատուկ է, և տկարներն են որ վրէժի և զարտուզի միջցներու կը գիմնն։ Ով որ կը ներէ մեծ է, և ի վերջոյ կը յալթանակէ։ Հալածանքէն մի վախնաք, պտղատու ծառերն են որ կը քարկոծուրնու»։

«Անցեալին գանձը զիգէ ու նեկտարը ձձէ, ներկան օգտագործէ և վազուան մասին մի մտածեր, որովհետեւ ապազան հրաշք մը չէ»։

«Անձիդ մասին մի՛ մտածեր երը կուտաս. առօր այնքան որ կրնաս։ Որովհետեւ անոնք որ կուտան՝ պիտի ստանան իրենց տուածին չափ, և քիչ մըն ան եւելի»։

«Տուէ՛ք իւրաքանչիւրին իրենց պէտքին համաշայն, որովհետեւ Աստուծուած անօթիներուն քար, և ծարաւներուն ազի շուրջ չտար»։

«Զեր սրբութիւնները շուներուն և մարդորիտները խոզերուն առջև մի՛ նետէք, ձեր նուէրները տուէք անոնց՝ որ գնահատել և արժենորել դիտեն, մի գուցէ տգէտները ծաղրեն և ատեն ձեզ, իրենց մոլեգնդրթեան մէջ լիւան հասցնեն ձեզին։

«Հաւաքցեցէք զանձեր որոնք ապակաս նելու, գողցուելու ենթակայ չեն։ Դիզեցէք կանձեր սրոնց գեղեցկութիւնը կ'ազնւացնէ, կը բարձրացնէ մարդոց սիրաերն ու հոգիները։ Որովհետեւ ձեր գանձը ուր որ է ձեր սիրան ալ կոն է»։

«Ձեզի ըստուած է որ մարդասպանը պիտի գլխատուի, գողը՝ խաչուի, և անպատճիւ կինը՝ քարկութուի։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ մենք ասոնց և ոչ մէկուն յանցանքներէն զերծ ենք, աշխատինք թիւը պակսեցնել անոնց և նուազեցնել այդ արարքները յաւաշացնող պատճառները։ Որովհետեւ անոնց գոյութիւնը մարդկային ընկերութեան մէջ պիտի մթագնէ մեր հոգիները և անոնց գեղեցկութենէն բան մը պիտի պակսին։

«Ճշմարիս կ'ըսեմ ձեզի, մեղքն ու ոճիրը հասարակաց են, անոնք առաւել կամ նուազ չափով կը գործուին բոլորէն։ Ան որ կը բռնուի մեղքի մէջ, կը պատճուի, կը տառապի՛ քեզի և ուրիշներուն համար»։

Այսպէս խօսեցաւ Յիշուու. բոււն փափաք մը զգացի ծունկի գալու և պաշտելու զինք, բայց չհամարձակեցայ նոյնիսկ բառ մը արտասանելու»։

Բայց ի վերջոյ խօսեցայ և ըսի. «Պէտք է աղօթել այս վայրիկեանիս»։ Բայց կը զգայի թէ լեզուս ծանրանալ սկսած էր, չէր գիտեր ինչպէս աղօթել, «Ով Տէ՛ր, ինձի աղօթել սորգեցուր» շնչեցի։

Յիշուու ըստաւ. աղօթքը ձեր փափաքներէն պէտք է բխի, և բառերը պիտի քակուին աղքիւրի մը պէս։ Եւ այսպէս սկսաւ։

Հայր մեր որ յերիխու ես...

Իրիկուն էր։ Յիշուու իջաւ բլուրէն վար և մենք հետեւեցանք իրեն։ Մինչ կը քաւելի, կը կրկնէի իր աղօթքը մտահան չընկելով իր բոլոր ըսածները, որովհետեւ ըմբռնած էին այդ ձիւնի փափուկ բաթիւներու պէս ինկող բառերը, թէ պէտք էին հասուցուիլ անձիւ և բիւրեղներու վերածուիլ։ Եւ այն թաւշեայ թեւերը որ թարթափած էին մեր գլուխներուն վերեւ՝ պէտք էին պնդանալ պողպատեայ կրաւնկներու վերածուիլ և փաւել երկրին վրայ»։

Հետեւողաբար՝ ԽԱԼԻԼ ՃԻՂՐԱՄՆԻ

8. Շ.